

POSTANOWIENIE

Dnia 8 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela (przewodniczący)

SSN Tomasz Szanciło (sprawozdawca)

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie ze skargi A. K. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 26 lutego 2019 r., sygn. akt V Cz (...), wydanego w sprawie z wniosku J. M. przy uczestnictwie A. K. o podział majątku, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 września 2020 r., zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 6 grudnia 2019 r., sygn. akt V WSC (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2019 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę A. K. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia tego Sądu z dnia 26 lutego 2019 r., sygn. akt V Cz (...), oddalającego jego zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w P. w przedmiocie umarzenia postępowania w całości.

W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że przedmiotowa skarga podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna, gdyż kwestionowane nią postanowienie (oddalające zażalenie) na postanowienie o umorzeniu postępowania nie ma charakteru postanowienia co do istoty sprawy, lecz stanowi postanowienie formalne, kończące sprawę bez rozpoznania jej istoty. Tym samym nie podlega zaskarżeniu skargą przewidzianą w art. 519² § 1 k.p.c.

W zażaleniu na to postanowienie A. K. zarzucił naruszenie art. 519² § 1 k.p.c. polegające na stwierdzeniu, że skarga dotycząca prawomocnego postanowienia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie nie dotyczyła istoty sprawy, a przez jego wydanie nie została stronie wyrządzona szkoda, przy czym zmiana lub uchylenie tego postanowienia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a więc nie było postanowieniem merytorycznym. W związku z tym skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu jako niezasadne.

Zgodnie z art. 519² § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem w postępowaniu nieprocesowym przysługuje jedynie od prawomocnego postanowienia co do istoty sprawy sądu drugiej instancji, kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego postanowienia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe.

Przypadki uzasadniające odrzucenie skargi przez sąd, do którego wpłynęła skarga, zostały w wyczerpujący sposób wymienione w art. 424⁶ § 3 k.p.c. Sąd ten odrzuca zatem skargę wniesioną z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c., spóźnioną, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków strona nie usunęła w wyznaczonym terminie.

Ze względu na przedmiot i charakter orzeczeń zaskarżonych skargą należało dodatkowo wskazać, że w postępowaniu nieprocesowym skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje wyłącznie od postanowień co do istoty sprawy (art. 519² § 1 i 2 k.p.c.). Postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania, jak również postanowienie sądu odwoławczego o oddaleniu zażalenia na tego rodzaju postanowienie nie mają charakteru postanowień co do istoty sprawy, ale mają charakter formalny, czyli kończące postępowanie w sprawie w sposób formalny (zob. też postanowienie SN z dnia 15 stycznia 2019 r., V CNP 26/18). Tego rodzaju postanowienia nie podlegają zaskarżeniu skargą, o której mowa w art. 519² § 1 k.p.c. Nie oznacza to, że jeżeli uczestnik faktycznie poniósł szkodę w wyniku wydania prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, nie może domagać się stosownego odszkodowania, albowiem zastosowanie może mieć art. 424^{1b} k.p.c., jednak pozostawało to poza kognicją Sądów w niniejszej sprawie.

W świetle powyższego, odrzucenie przez Sąd Okręgowy skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia, wydanego w sprawie, w której taka skarga nie przysługuje, było prawidłowe, zaś zażalenie nie miało podstaw prawnych, niezależnie od tego, że tak naprawdę jego zarzuty nie dotyczyły formalnej kwestii związanej z wniesioną skargą, ale jej meritum, tj. ewentualnej jej zasadności.

W konsekwencji, zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c.